

het Volksbelang

Liberaal Vlaams Tijdschrift
www.hetvolksbelang.be

nr 07 - September 2016
Jaargang 137
maandblad

35 jaar Liberaal Archief

Op 31 mei 2016 ging Luc Pareyn met pensioen als directeur van het Liberaal Archief. Zijn vertrek gebeurde in alle stilte, typerend voor hem, want Luc is niet de man die van veel bazuingeschal en uitwuiFFEestjes houdt, of kan gestrikt worden voor doorwrochte interviews of diepe beschouwingen. Hij werkte vooral 'achter de schermen', zoals dat heet. En zo ging het ook bij zijn afscheid. Aan zijn vertrek houden we gelukkig wel een mooi boek over dat de boeiende 35-jarige geschiedenis van het archief beschrijft. Luc Pareyn stond meer dan dertig jaar aan het hoofd van het Liberaal Archief dat onder zijn impuls werd opgericht. Zijn expertise zal natuurlijk niet zo maar verdwijnen, want hij blijft deel uitmaken van het Dagelijks Bestuur en de Raad van Bestuur van het archief. Luc werd als directeur opgevolgd door Peter Laroy.
B.C.

**Lees meer blz. 10 en 11:
Met de bescheidenheid die hem siert.**

Inhoud VAN DE REDACTIE Belgisch confederalisme / 2 | AFSCEID Overlijden van Andries Kinsbergen / 3 |
BUITENLAND Europa pakt de multinationals aan / 4 | VS-VERKIEZINGEN Annemie Neyts trok naar Philadelphia / 8 |
OPINIE Terreur: waar zijn de proporties / 12 |

Van de redactie
door **Bert Cornelis**

Belgisch confederalisme

De staatshervorming is weer helemaal terug. Met dank aan N-VA-voorzitter Bart De Wever. Zijn verklaringen in het Franstalig dagblad l'Echo dat een regering met N-VA zonder een programma voor een staatshervorming in 2019 wel mogelijk is, heeft zijn Vlaamse achterban in de gordijnen gejaagd. Met als ultieme uitloper de vaudeville met zijn uitgestoten kamerleden Vuylsteke en Wouters.

Met al deze heisa is de verwarring rond de uiteindelijke bedoelingen van N-VA met de Belgische staat nog groter geworden. Volgens de statuten van N-VA blijft de onafhankelijkheid van Vlaanderen overeind. Hoe dat moet gebeuren, heeft voor de partij een evolutiefkarakter gekregen. Minister-president Geert Bourgeois zegt dat die onafhankelijkheid niet in een 19de-eeuws kader mag gezien worden. Hij denkt eerder aan een Belgisch confederalisme, met een gedeelde hoofdstad en maximale autonomie voor Vlaanderen en Wallonië. We zijn vooral benieuwd naar zijn voorstellen over het statuut van het Brussels Gewest. Wil N-VA het bestuur van de hoofdstad opnieuw overgeven aan een hoger confederaal gezamenlijk bestuur van Vlaanderen en Wallonië? Het verleden wijst uit dat zo'n voogdijbestuur voor Brussel niet echt een succes was.

Intussen is N-VA in een Belgische realiteit terechtgekomen. Jambon en Francken zijn in de peilingen in Wallonië populairder dan sommige PS'ers. Er zijn Waalse burgers die het stevige veiligheids- en asiel- en migratiebeleid van beide N-VA'ers perfect vinden.

Welke weg legde N-VA af? Herinneren we er even aan dat de N-VA als kleine partij werd geboren uit de ontplofte Volksunie. In 2007 kon Yves Leterme, de man van de 800.000 voorkeurstemmen met communautaire politieke oneliners als "vijf minuten politieke moed" en "wie gelooft die mensen nog" in een kartel met N-VA de macht verwerven. Zowel CD&V als N-VA gingen toen met een uitgesproken communautair programma naar de kiezer, en ze haalden het. Maar van enige staatsher-

vorming kwam er evenwel niets in huis, want daarvoor was het wachten tot de regering-Di Rupo die, zonder de N-VA, de zesde staatshervorming realiseerde. Het kartel CD&V-N-VA sprong. Maar voor CD&V was het kwaad geschied: N-VA groeide. In 2010 beloofde N-VA haar kiezers opnieuw "verandering", maar ook toen bleef ze aan de kant. Het kaakslagflamingantisme was in De Wever sterker dan het staatsmanschap. In 2014 stapte zijn partij dan uiteindelijk toch in een federale regering die de staatshervorming in de koelkast stak. Toen was het voldoende dat de PS aan de kant kon worden gezet. De Wever heeft nu het geweer van schouder veranderd en maakt de keuze voor een brede volkspartij die haar macht wil vergroten. Dat is zijn langetermijndenken. Hij beseft goed dat als N-VA een één-themapartij blijft, het Volksunie-scenario wenkt. Als hij zijn macht kan vergroten, deelt hij straks in België de lakens uit.

De volgende afspraak die N-VA nu voorbereidt, zijn de gemeenteraadsverkiezingen in oktober 2018. Dan zal de strijd om de lokale heerschappij met CD&V voluit aangegaan worden. Want

“De Wever heeft nu het geweer van schouder veranderd en maakte een keuze voor een brede volkspartij die haar macht wil vergroten.”

als De Wever zijn lokale machtsbasis kan verruimen, ligt het veld vrij om in 2019 te groeien, en de 'nieuwe CVP' van Vlaanderen te worden. Voor De Wever is die strijd veel belangrijker dan het sussen van zijn ultra-Vlaamse achterban. Alle hinderpalen die hij op de weg naar die macht tegenkomt, ruimt hij nu uit de weg. Hij kiest voor het sociaaleconomische welzijn van de Vlamingen, voor meer veiligheid, voor het respecteren van de eigen waarden, eerder dan voor de verzuchtingen van de Vlaamse Volksbeweging.

Bij de andere partijen kijkt men vanop afstand naar de N-VA-saga. Met enig leedvermaak wellicht. Hoopt men op een implosie? De Wever is als historicus verstandig genoeg om niet te bruiskeren en hij zal alle brokken met de Vlaamse Beweging proberen te lijmen om een doorstart te maken. Zelfs al verliest hij daarbij twee kamerleden.

Eregouverneur Kinsbergen overleden

Eregouverneur en minister van Staat Andries Kinsbergen overleed eind juni 2016 op 89-jarige leeftijd. Hij leidde de provincie Antwerpen van 1967 tot 1993. Kinsbergen, een consequent liberaal, dwong gezag en respect af over alle partijpolitieke grenzen heen.

Hij was de vader van de eengemaakte Universiteit Antwerpen. Als gouverneur verzette Andries Kinsbergen werk in sectoren als de gezondheidszorg, hoger onderwijs en welzijn. Zo was hij de bezieler van het Giels Bos in het Kempense Gierle, voor de opvang van volwassenen en jongeren met een beperking. Achter zijn inspanningen in de gehandicaptenzorg ging ook een persoonlijk drama schuil: dat van zijn mentaal beperkte dochter Rita.

Andries Kinsbergen mag dan nooit een politiek mandaat hebben bekleed, hij hoort thuis in het rijtje van de grote Antwerpse liberalen

van na de oorlog: Karel Poma, Frans Grootjans en Lierenaar Herman Vanderpoorten. Hij combineerde zijn advocaten carrière met de job van assistent aan de VUB en docent aan de Rijkshandelshogeschool in Antwerpen (1959-1966). De liberale vrienden zagen in Kinsbergen de gedroomde man om de socialist Richard Declercq als gouverneur van de provincie Antwerpen op te volgen. Op 1

januari 1967 was het zo ver. Kinsbergen zou de job uitoefenen tot 1 oktober 1993. Hij werd toen opgevolgd door Camille Paulus, toen voorzitter van het Liberaal Vlaams Verbond.

De staatsbegrafenis van Andries Kinsbergen vond plaats op zaterdag 2 juli op de UAntwerpen.

(©Het Laatste Nieuws, 27 juni 2016.)

TENTOONSTELLING “ARCHIEF SPORTIEF”

Vertrekkend vanuit de invalshoek van de sport hebben de medewerkers van het Liberaal Archief de eigen archiefcollectie bevraagd. In het huis zijn er een aantal archieven die louter sportgebonden zijn. Resultaat hiervan is een nieuwe tentoonstelling. In het volgend nummer van Volksbelang komen we uitgebreid op deze tentoonstelling terug. Hierbij reeds de nodige nuttige info:

Archief Sportief! biedt een verrassend veelzijdige kijk op sport aan de hand van tientallen documenten, foto's, affiches, vlaggen, trofeeën en nooit eerder vertoond filmmateriaal, afkomstig uit de collecties van het Liberaal Archief.

Praktisch

Blauwe Zaal van het Liberaal Archief, Kramersplein 23, 9000 Gent

Van 16 september 2016 tot en met 13 januari 2017, op weekdays van 9 tot 17 u.

Geleide groepsbezoeken kan je reserveren via info@liberaalarchief.be of 09/221.75.05

Info: www.liberaalarchief.be

Publicatie

Bij deze tentoonstelling verscheen het rijk geïllustreerde cahier Archief Sportief! Sporthistorische verkenningen in de collectie van het Liberaal Archief, Gent, Liberaal Archief, Reeks LA cahier nr. 1, 2016, 130 p. Kostprijs: € 15 (gratis verzending)

Te bestellen via info@liberaalarchief.be of 09/221.75.05

Dankzij de illustraties van vormgever Georges De Buyser (Geo) kreeg Sport '70 (een uitgave van Hoste-Het Laatste Nieuws) een aantrekkelijk uitzicht.

GROOT GELD EN DE WOEKERZIEKTE

Europa pakt de

door *Lukas De Vos*

Woeker gebeurt in naam van het staatsnationalisme. Dat is dubbel erg voor Europa. Het zwingelt een onberedeneerd scepticisme aan over de – toegegeven – weinig democratische structuren van de Unie. Maar vooral, het zet nog altijd geld en winst in het hart van het beleid. Farage herhaalt onder het mom van soevereiniteit alleen wat Thatcher al feekserig uitriep: “I want my money back”. Vermoedelijk bedoelde ze inderdaad haar eigen hoge inkomsten, niet die van de schabouwelijke sociale zekerheid in het Verenigd Koninkrijk.

Geldoppotterij

Ook de Brexit staat in het teken van geldoppotterij. Londen is al lang bevreemd voor een leegloop uit de City, die goed is voor 12% van het BBP. Door Europa los te laten kan het zijn eigen munt aanpassen aan de marktsituatie – devalueren dus. Er is veel meer, zoals het economisch liberale blad ‘The Economist’ pijnlijk voorrekenende. De interne crisis van het VK dreigt helemaal te ontsporen, financieel én politiek. Want de felle ruk naar irrationeel rechts heeft alleen het directe gewin op het oog, niet de langetermijnvisie. Dat gewin zou wel eens zuur kunnen opbreken. Door de zwakte van oppositie, aldus ‘The Economist’, en het bizarre kiessysteem (“first past the post”), drijft het eiland af naar een (conservatief) eenpartijsysteem. En zijn de banden met de andere deelstaten zo verzuurd dat Schotland opnieuw een afscheidingsreferendum op de tafel legt, en dat wellicht gaat winnen. Wat dan met de inkomsten van de Noordzee-olie, die nu voor dik 90% naar Westminster vloeien? Wat dan met de basis voor kernduikboten in Faslane? Wat dan met Schotland dat, het recht aan zijn zijde, lidmaatschap van de EU kan blijven claimen (en de aanspraak op subsidies)? Wat met het Hogerhuis? Amper één derde van de leden zijn conservatief, stokken in de wielen steken is het laatste wat de dan

“Verhofstadt is de hogepriester in de tempel van Europa”, gnuifde de schreeuwlelijk Nigel Farage (UKIP) in het parlementair halfroond midden september. Verhofstadt bleef onaangedaan zitten. Want Farage had gelijk, en kent zijn bijbel niet. Wie in de tempel zit, weet waar hij mee bezig is. Wie in de voorhof als marktkramer duiten wil plukken op de rug van de gelovigen, is erger dan een zieltjeswinner of een zieltjesknijper: hij is een woekeraar die teert op de onthechting van anderen. Christus heeft ze om die hebzucht en die knevelarij met de karwats buitengeranseld.

Vuurwerk in het Europees Parlement: “Verhofstadt is de hogepriester in de tempel van Europa”, gnuifde de schreeuwlelijk Nigel Farage (UKIP).

Engelse regering nodig heeft. Wat met het geschoffeerde Noord-Ierland en de nakende tolmuur met de Republiek Ierland ?

Eén Europees front

Want daarover laat toponderhandelaar voor het EP Guy Verhofstadt geen twijfel bestaan: “Wij vormen één front, Didier Seeuws namens de Raad, en Michel Barnier namens de Commissie. Londen moet op geen cadeaus rekenen. De geldwolven van de City en de multinationals zullen geen vrijgeleide krijgen: er zal betaald worden voor een partner-

schap in de Europese Economische Ruimte. IJsland, Liechtenstein en Noorwegen moeten dat ook doen. En doen het. Alleen op onze voorwaarden zal de interne markt opengaan: de Britten moeten de vier vrijheden aanvaarden, waaronder die van vrij verkeer van werknemers – migranten dus. Dat wil ik nog zien. Trouwens, ze raken in tijdsnood als Theresa May pas volgend jaar artikel 50 in werking stelt, ons dus officieel laat weten dat het VK de Unie wil verlaten. Zonder vergelijk zie ik niet zo direct veel speelruimte als er in 2020 een nieuwe wetgevingstermijn begint

multinationals aan

Guy Verhofstadt, toponderhandelaar geworden om de Brexit te begeleiden.

in de EU”.

Op hetzelfde ogenblik is de Unie verwickeld geraakt met tal van multinationals en predikanten van de harde marktliberalisering. Het geduld is op. Achttien jaar al bedriegen grote autobouwers hun klanten met valse beloften over milieuviligheid en uitstootbeperkingen, en al die tijd heeft geen enkele Europese instantie gereageerd. Commissaris voor Industrie, de Poolse Elzbieta Bienkowska, is de onwil van de concerns én de lidstaten spuugzat. “Als er geen beweging komt uit de autosector, en de lidstaten onwillig blijven om de normen voor Nox en fijne stofdeeltjes af te dwingen, dan maak ik over enkele weken de zaak aanhangig bij de rechter”.

Het korte respijt dat de autosector krijgt om de vervuiling van de dieselwagens onder controle te brengen moet volstaan om tijdig alle geveerde auto's binnen te roepen. Voor 8,5 miljoen Volkswagens zal er geen uitstel zijn: de firma heeft altijd geweigerd ook maar één stap in die richting te zetten. “Met VW ben ik klaar”, zegt Bienkowska, de bewijzen zijn er. Voor nog eens 11,5 miljoen diesels van andere merken dreigt eenzelfde ingreep. Dan moet de software vervangen worden die na een laboratoriumtest de mechaniek uitscha-

kelt waarmee de uitstoot beperkt wordt. Goedkope broel meestal, omdat er maar één labotest is. Bij Fiat valt de beperkte uitstoot weg na 22 minuten, bij Renault onder de 17 graden.

Neus op de feiten

Europa is door de Verenigde Staten met de neus op de feiten gedrukt. Tot vijf keer toe bewoog Europa niet toen Washington om uitleg vroeg over het hemelsbrede verschil tussen laboratorium- en wegstesten. De onbeweeglijkheid van Volkswagen heeft daar nu tot een strafrechtelijke zaak geleid, waarbij een boete van 35.000 dollar per maand wordt opgelegd voor elke wagen die niet voldoet aan de milieu-eisen.

Het Europees Parlement heeft een half jaar geleden een onderzoekscomité opgezet om na te gaan wat er allemaal fout loopt. “Het gaat om twee grove fouten”, zegt mederapporteur Gerben Jan Gerbrandy (ALDE). “Er zijn landen die de typegoedkeuring verleenden, zoals Nederland deed voor de Opel Zafira. Alleen de nationale overheden zijn immers bevoegd dat te doen. Pure misleiding. En er zijn de landen die weigerig staan om

hun belangrijke auto-industrie iets in de weg te leggen. Frankrijk en Italië komen in het vizier, ook Slowakije blijft afzijdig. Alleen Duitsland is bereid mee te werken. En natuurlijk Denemarken en Finland, maar dat zijn ook de meest voorbeeldige landen van de EU”.

Schandelijke praktijken

Andere sociale bloedbaden hebben ook de aandacht getrokken op de schandelijke praktijken van multinationals, die landen en arbeiders uitzuigen, en dan fluks delocaliseren. Halliburton, IKEA, Douwe Egberts, Axa, IBM, Printing Partners, MS Mode – de ergste staan in het oog van de storm: Apple, dat welgeteld 0,05 % belasting betaalde in Ierland de voorbije 20 jaar, en 14,5 miljard moet terugstorten. Caterpillar in Gosselies, dat koudweg sluit. Alstom dat in Belfort dichtgaat, en de productie naar China verhuist. De multinationals spelen gewoon de lidstaten uit verband, ze hebben hun zetel in een belastingparadijs, ze werken met brievenbusbedrijven, ze respecteren geen enkel sociaal overleg.

Ook de lidstaten en de Unie hebben boter op het hoofd. Ze weigeren de boetes te aanvaarden om multinationals niet voor het hoofd te stoten. Zo blijft België bij zijn notionele intrestaftrek, loopt er een zaak tegen Nederland en Luxemburg, en mag Ierland zich verwachten aan een geding om het verloren geld toch te aanvaarden. De ECB is in hetzelfde bedje ziek: ze pompt maandelijks 80 miljard in het economisch herstel. Maar dat geld gaat naar investeringsfondsen, banken, speculanten, niet naar de reële economie. Alles blijft bij hetzelfde.

DE ECLATANTE ROMANS

In 2009 schreef Hilde Keteleer (°1955) haar romandebuut, 'Puinvrouw in Berlijn', meteen goed voor de longlist van de Gouden Uil in 2010. Misschien geen verbazingwekkende realisatie, maar wie weinig blijk geeft van benard literair vernuft, mag een soortgelijk ontzag wel vergeten. Intussen verscheen een eerste opvolger, 'Omheind', opnieuw een literair schot in de roos.

door John Rijpens

Nooit las ik een boeiender en tot enige euforie leidende Berlijnroman sinds 'Und sagte kein einziges Wort en Haus ohne Hüter' van Heinrich Böll uit mijn studententijd, en dan nog in het Nederlands en door een Vlaamse auteur, gesitueerd vijftien jaar 'na' de Val van de Muur. Christine is een Vlaamse journaliste die in Berlijn arriveert met als opdracht er zich gedurende een tijd te vestigen en een reeks te schrijven over het nieuwe Berlijn en de werkelijkheid weer te geven over de spannende tijden net na de val "toen Kohls bloeiende landschappen werkelijkheid leken te worden".

Gids

Een ontmoeting met Gregor, een zinnelijke en enigmatische Duitse man, onderbreekt haar plannen. Zij voelt zich onweerstaanbaar tot hem aangetrokken. Hij wordt haar gids bij het ontdekken van het oude en het nieuwe Berlijn. Wat Christine aanvankelijk niet in de smiezen heeft, is dat hun relatie een spel wordt van macht en manipulatie. Verleden en heden worden met elkaar geconfronteerd, hun taalgebruik lijkt wel op een schaakspel waarin zij elkaar trachten te overtroeven. Hij is nu eenmaal geobsedeerd door de macht die taal kan uitoefenen,

vindt Christine. Dan gebeurt er plots iets dat we hier de geïnteresseerde lezer moeten verzwijgen, de verhaallijn van de roman ter wille.

Sommige lezers hebben Keteleers boeken verweten te veel aandacht te hebben besteed bij dit alles aan beschrijvingen van monumenten, gebouwen, wegenkaart-informatie maar die hebben geen oog voor de 'onderhuidse hoofdpersoon' die de stad Berlijn speelt.

Het was dan ook meer dan uitkijken naar Hilde Keteleers volgende roman, 'Omheind', het relaas van 'Tommy', een jonge studente-archeologe, die in Jordanië in een archeologenkamp gaat werken. Net als Christine in Berlijn valt Tommy voor een lokale macho, hier de Arabier Falah ("met zijn uitdagende en ondeugende blik, met een stem die een toonladder van vrolijkheid is"). Zij wordt zijn gemakkelijke prooi omdat zij "blank en mollig" is.

Roots

Via een internetcafé correspondeert deze Tommy vooral met haar neefje Simon. Op die manier komt de lezer heel wat te weten

over Tommy's achtergebleven familieleden en blijkt dat zowat iedereen hier te lande op zoek is naar hun roots. De oma van de clan lijdt aan Alzheimer (met groeiende problemen voor patiënte en haar entourage). Heeft zij destijds ook een relatie gehad met ene Jamal uit het Verre Oosten? Heeft die haar zoon Thomas verwekt? Hij is nu een succesvol architect en erg begaan met zijn dementerende moeder maar kan blijkbaar niet zonder biologische vader gedijen. Tussen zijn zus, de zeurende Petra, die een borstamputatie achter de rug heeft en eindeloos palavert tegen een zieleknijpster over haar kinderjaren: tussen Petra en haar moeder blijkt een onaantastbare muur te bestaan van vijandigheid en malaise, veroorzaakt door de voorrang die de moeder steeds gaf aan haar zoon. De lezer maakt kennis met de alledaagse bekommernissen van de familieclan. Maar het is zeer de vraag of Keteleer een familieroman heeft willen schrijven. Ze observeert vanuit verschillende standpunten. Voor mij is het hoofdpersonage de in Jordanië verblijvende Tommy die in de ik-vorm haar mails schrijft. Naar haar neefje, die als tiener afstand kan nemen van de kleine tragedies rondom hem.

Net zoals in 'Puinvrouw in Berlijn' heeft Keteleers taal een poëtische kracht, overlopend van prikkelende ideeën. Het zijn twee verbazend rijk gemoduleerde romans, die hun 'amour-four-' verhaal ver overstijgen.

Hilde Keteleer, een naam om te onthouden. Deze docente literaire creatie en literair vertaalster uit het Duits en uit het Frans. Eerder schreef zij de goed ontvangen poëziebundels 'Al wat winter is en waar en Deuren'.

Hilde Keteleer, Puinvrouw in Berlijn. Uitg. Vrijdag; 254 blz.; 19,90 euro.

Hilde Keteleer, Omheind. Uitg. Vrijdag; 204 blz.; 19,90 euro.

Aviva Dierckx
voorzitter
Liberale Vrouwen

Terreur

Bestaan er nog gewone gekken? Zijn er nog aanslagen die géén terreur zijn? Ofwel zijn onze definities niet meer passend, ofwel zijn we zo op hol geslagen dat we geen helder onderscheid meer zien.

De burgemeester van New York sprak met een waar eufemisme over de explosie in Chelsea als een opzettelijke daad, zonder aanwijsbare link met terreur. In hetzelfde journaal zette de gouverneur een ander accent: natuurlijk is het terrorisme, “want zo noemen wij dat als er een bom ontploft in Manhattan”. Later op de dag raakten ze op elkaar afgestemd, maar die initiële uitspraken geven perfect weer hoe de wijzer doorslaat. Ook bij de multipale aanslagen voor de zomer in Duitsland zagen we dit fenomeen: wie ‘durft’ er bij een aanslag het eerst spreken van terrorisme?

Ondefinieerbaar We zijn het niet eens...

Er is geen eensluidende definitie van terrorisme. De definitie van de FBI is niet die uit boeken over internationaal recht. Regeringen willen zich niet vastpinnen, want zij kennen de wendbaarheid van de geschiedenis en hebben al vele terroristen later als regeringsleiders omarmd. In de jaren ‘70 en ‘80 zijn pogingen van de Verenigde Naties gebotst op de meningsverschillen tussen landen over wat gelegitimeerde vrijheidsstrijd en is wat terrorisme. Pas in 1994 kwamen ze tot de omschrijving die ze hanteren bij het veroordelen van incidenten: “Voor politieke doeleinden gepleegde criminele feiten, bedoeld om of gericht op het ontlokken van een staat van terreur bij het gewone publiek, een groep personen of bepaalde

personen zijn in alle gevallen onverdedigbaar, wat ook de overwegingen van politieke, filosofische, ideologische, op ras gebaseerde, etnische, religieuze of andere aard zijn die aangehaald worden om ze te verrechtvaardigen”.

Dan is nog de vraag hoe men ‘terreur’ vertaalt - uit het oorspronkelijke Latijn komen we bij angst, maar in de ‘Van Dale’ spreken ze over ‘demoralisering van de bevolking’.

Gekken zonder agenda

Toch zien we gemeenschappelijke voorwaarden opduiken om iets als terrorisme te bestempelen: gebruik van of de dreiging met geweld om een politieke, religieuze of ideologische verandering te weeg te brengen. Måar ook daarbij het bewust willen bereiken van een grotere groep dan alleen de gemaakte slachtoffers, m.a.w. door een mogelijk minimale daad een maximaal effect bereiken.

... en we weten het ook niet meer

Volgens alle definities vallen daden van gekken zonder duidelijke “agenda”, zelfs al zijn ze massaal en frequent en misschien wel door elkaar of door échte terroristen geïnspireerd, daar absoluut buiten. En laten we niet vergeten: niet voor niets is er ook die andere term nog: haat-misdrijven.

Maar ... we vergeten het wel. Door aantal en omvang van het huidige terrorisme zijn we blijkbaar niet meer goed in staat om nog enig onderscheid te maken.

Was het schietincident in München in juli

in een winkelcentrum, is de steekpartij in Minnesota, terrorisme omdat er iemand iets over Allah heeft horen roepen?

Er bestaan nog mensen met iet of wat geheugen, die zeggen dat er toch heel wat schieten/of steekpartijen, bijvoorbeeld in scholen, zijn doorgedaan, die terug te voeren zijn tot psychologische problemen, en niet tot banden met Al Qaida of Daech, en u aanraden om nog eens de ‘docu’ van Michael Moore van onder het stof te halen, na het drama in de school in Columbine in 1999. Uiterst rechts zal hen verwijten dat ze het probleem van radicale islam minimaliseren, maar dat is natuurlijk niet per se waar.

Meesurfen

Het ligt voor de hand dat geestesgestoordheid en radicale islam elkaar niet uitsluiten. Maar je kan ook ‘gewoon’ geestesgestoord of een rechtse zak zijn, maar onder invloed van de populaire terreurgolf daar effe lekker op willen meesurfen door iets over ‘Allah’ te roepen of een postume boodschap achter te laten dat ze het deden voor een jihadistisch groepering, al hadden ze nooit één teen in een trainingskamp gezet.

Het is gewoonweg te simpel om alle incidenten weg te zetten als terreuraanvallen, zo bereiken we het stadium waar we nu stilaan in zitten: dat het veelvoudig gebruik van het woord terrorisme in onze geesten terreur creëert.

ANNEMIE NEYTS IN PHILADELPHIA

20 jaar democratische conventies in de VS

door Annemie Neyts
Minister Van Staat

Tot mijn niet geringe verbazing en lichte ontzetting, heb ik me gerealiseerd dat ik mijn eerste deelneming aan een conventie van de Amerikaanse Democratic Party twintig jaar geleden heb beleefd. Het was de zomer van 1996, in Chicago, toen Bill Clinton en Al Gore triomfantelijk werden genomineerd voor een tweede ambtstermijn. Hillary Clinton moest het debacle doen vergeten van haar poging tot hervorming van het federale gezondheidsbeleid, en deed dat onder meer met het boek 'It takes a village'.

Het gonsde van de geruchten over wie er schuil ging onder het pseudoniem 'Joe Klein' dat prijkte op het kaft van Primary Colours, de doorzichtige sleutelroman over de opkomst en overwinning van een democratische, zuidere presidentskandidaat. Je kon toen humoristische buttons kopen als 'Socks in the White House' (Socks was de presidentiële kat), of nog 'Dole IS 96' over de republikeinse tegenkandidaat.

Vier jaar later nam Bill Clinton afscheid in Los Angeles. Daarna volgden Boston (John Kerry was toen de 'nominee'); Denver (Barack Obama), Charlotte (Barack Obama) en nu dus Philadelphia, Hillary Clinton. Ik heb ze allemaal meegemaakt.

Als buitenlandse, ben ik natuurlijk geen 'delegat' in de Conventie. Ik kan ze bijwonen als deelnemer aan het International Leaders

Forum dat telkens wordt georganiseerd door het National Democratic Institute (NDI) in de marge van de conventie. NDI kent mij van de Liberale Internationale en deed herhaaldelijk een beroep op me voor zijn politieke en electorale vormingsprogramma's in Centraal- en Oost-Europa, en in Afrika.

Ik ben al heel mijn leven geïnteresseerd in - eigenlijk gepassioneerd door - het wereldgebeuren. wellicht omdat ik van kindsbeen af besepte hoezeer we afhankelijk zijn van wat elders gebeurt. De verhalen over de bezetting tijdens Wereloorlog II zijn daar schuld aan, evenals de familiale belangstelling voor binnen- en buitenlandse politiek.

“De verkiezing van John F. Kennedy maakte van mij een democraat. En ik ben het tot op vandaag gebleven.”

De verkiezing van John F. Kennedy maakte van mij een democraat. En ik ben het tot op vandaag gebleven. Alle grote politieke doorbraken zijn het werk geweest van democraten. Het ontmantelen van de rassendiscriminatie, de eerste katholieke presidentskandidaat (John F. Kennedy), de eerste vrouw voor het presidentiële ticket (Geraldine Ferraro), de eerste vrouw als Secretary of State (Madeleine Albright), de eerste joodse kandidaat vice-president (Joe Lieberman), de eerste zwarte presidentskandidaat (Barack Obama) en nu de eerste vrouwelijke presidentskandidate, Hillary Clinton.

De “doorbraken” die verband hielden met religie verbaasden me: hoe kon het katholicisme of het joods zijn van een kandidaat zo belangrijk zijn? Het glazen plafond daarentegen kende ik maar al te goed.

Voor zover mijn geheugen me niet bedriegt, is de opmaak en uitbouw van de democratische conventies nauwelijks veranderd in de voorbije twintig jaar. Telkens wordt gepoogd een of enkele thema's bijzonder te belichten, en de persoonlijkheid van de kandidaat in de verf te zetten. Idealiter worden de zwakke punten verdoezeld of bijgewerkt en de sterke extra uitgelicht. Meestal wordt ook de stra-

tegie voor de eigenlijke campagne die nog helemaal moet beginnen, uitgerold.

Dat lukt niet steeds even goed. In 2000, na de Monica Lewinsky-affaire, en de bijna afzetting van Bill Clinton, moest Al Gore, die de uitstraling heeft van een houten Klaas, eigenlijk slechts één probleem oplossen: “Hoe maak ik gebruik van het (toen nog ongelooflijk) charisma van Bill Clinton, terwijl ik me toch distantieer van zijn wangedrag?” Hij had drie dagen om de knoop te ontwarren, hij deed het niet, en hij verloor.

Vier jaar later, in 2004, werd John Kerry telkens opnieuw, tot in den treure, neergezet als een heldhaftige oorlogsveteraan. Snel bleek dat hij slechts drie maanden in Vietnam was geweest en dat die heldhaftigheid helemaal niet zo bijzonder was geweest. Conventie en kandidaat gingen compleet de mist in.

In 2008 verloor Hillary Clinton de nominatie omdat zij en haar team op onbegrijpelijke wijze onvoldoende rekening hadden gehouden met de gewijzigde spelregels: de meeste democratische primaries verkozen voortaan hun delegates proportioneel. Terwijl Clinton zich concentreerde op de voorheen cruciale ‘grote’ staten, sprokkelde Obama overal delegates, en won.

“De jongste conventie vond ik een overtuigende demonstratie van eenheid en toekomstgerichtheid.”

De jongste conventie vond ik een overtuigende demonstratie van eenheid en toekomstgerichtheid, met een aantal indrukwekkende speeches: Michelle Obama, Bill Clinton (“It was the autumn of 1973 and I met a girl”), Barack Obama, Chelsea Clinton en Hillary Clinton zelf. Ik zag en hoorde volwassen, gereijpte mannen en vrouwen, gelouterd maar vastberaden. Het was dan ook bijna potsierlijk hoe Vlaamse journalisten bleven zeggen en schrijven dat de conventie verdeeld was, en bijna evenveel aandacht schonken aan het bonte allegaartje protesterende weirdo's (enkele honderden) buiten, als aan de 6000 delegates binnen.

Ook al omdat Donald Trump de dérapages aaneen rijgt, zou Hillary Clinton in november moeten winnen. Je weet echter nooit wat er nog allemaal kan gebeuren. Dat Trump de weliswaar wegens seksuele intimidatie ontslagen stichter van Fox news heeft binnen gehaald, doet het ergste vrezen, want volgens The New Yorker is hij een uitzonderlijk gewetenloze, maar uiterst slimme journalist. Dus blijft uiterste waakzaamheid geboden, en kunnen we maar beter met zijn allen duimen.

LIBERAAL ARCHIEF WUIFDE DIRECTEUR LUC PAREYN UIT

Met de bescheidenheid die hem siert

door Bert Cornelis

Luc Pareyn stond meer dan dertig jaar aan het hoofd van het Liberaal Archief. Zijn expertise zal natuurlijk niet zo maar verdwijnen, want hij blijft deel uitmaken van het Dagelijks Bestuur en de Raad van Bestuur van het archief.

Het boek “35 jaar erfgoedbeleid. 35 jaar Liberaal Archief” is een verzameling teksten geworden met persoonlijke boodschappen, afgewisseld met inhoudelijke bijdragen over de problematiek van archieven, de erfgoedwereld en het verleden van het liberalisme. Als een rode draad duiken alle mogelijke epitheta over Pareyn op: bezieling, daadkracht, discretie, spaarzaamheid, vooruitziendheid, organisatietalent, kenner van het liberale verleden...

Wat misschien weinig over hem geweten was, of zelfs onderschat, was zijn professionele waardering van collega's directeurs van andere archieven. Pareyn was haast de ouderdomsdeken en genoot een zeker gezag in de archiefwereld.

Gewezen minister van Staat Karel Poma: “Het belangrijkste stuk dat het Liberaal Archief bezit, is Luc Pareyn.”

Ook de liberale beweging heeft in Pareyn altijd een vertrouwenspersoon gevonden om het historisch geweten een betrouwbaar onderdak te bieden. Zijn gebeten bekommernis om niets uit dat verleden te laten verloren gaan, weerspiegelde zich in ware bedevaartstochten bij betrokkenen om hun

Op 31 mei 2016 ging Luc Pareyn met pensioen als directeur van het Liberaal Archief. Zijn vertrek gebeurde in alle stilte, typerend voor hem, want Luc is niet de man die van veel bazuingeschal en uitwuipeestjes houdt, of kan gestrikt worden voor doorwrochte interviews of diepe beschouwingen. Hij werkte vooral ‘achter de schermen’, zoals dat heet. En zo ging het ook bij zijn afscheid. Aan zijn vertrek houden we gelukkig wel een mooi boek over dat de boeiende 35-jarige geschiedenis van het archief beschrijft.

archieven toch maar naar het Kramersplein te brengen. Op congressen van de partij, op bijeenkomsten, op vergaderingen van liberale verenigingen klampte hij iedereen aan om zijn “oud papier” toch maar aan hem te geven. Luc hield er zelfs vele vriendschappen aan over. Karel Poma zei ooit: “Het belangrijkste stuk dat het Liberaal Archief bezit, is Luc Pareyn”.

De carrière van Pareyn, afkomstig van de Westhoek, begon evenwel niet op het Liberaal Archief, maar bij het Willemsfonds waar hij in januari 1976 de rechterhand werd van directeur Jan Kerremans, en deze in 1981 zelfs opvolgde. Hij koesterde met de droom om ooit een centrum voor de

geschiedenis van het liberalisme op te richten, en met de archivering te beginnen. Op 6 maart 1982 werd de vzw Liberaal Archief opgericht, mede met de steun van figuren als Adriaan Verhulst, Marcel Bots en Walter Prevenier. In 1986 werd Pareyn directeur van het nieuwe archief. De vzw draaide toen op vrijwilligerswerk, met zijn immer aanwezige rechterhand Geertrui Coppens, en beschikte over een kleine ruimte. Jaren later is het archief een kleine kmo geworden met ruim twintig medewerkers, een mooi gebouw aan het Gentse Kramersplein en een depot in het havengebied, want een archief groeit alleen maar aan. Huidig voorzitter van de Raad van Bestuur, Jan Kerremans,

In de leeszaal van het archief in 1989 bij de opening van een tentoonstelling (foto Liberaal Archief).

heeft daar de volgende verklaring voor: “Luc is de bezieler van een idee of project, maar ook de doener, de man die dit idee gestalte geeft.”

Jan Kerremans (voorzitter Raad van Bestuur Liberaal Archief): “Luc is de bezieler van een idee of project, maar ook de doener, de man die dit idee gestalte geeft.”

Een belangrijk moment voor Luc was de verwerving van het gebouw aan het Kramersplein, een vroegere school in 1995. De restauratie was een helse opdracht, maar het loonde want het archief huist nu in een pareltje van Gents erfgoed. De opening van de archieven, met de Blauwe Zaal, in 2010, in aanwezigheid van Luc's Peetvader Albert Maertens, was een volgend groot moment. Het Liberaal Archief zou uitgroeien tot een ontmoetingsplaats waar vandaag vele liberale bewegingen, waaronder het Liberaal Vlaams Verbond, hun vergaderingen en events kunnen organiseren. Het archief is meer dan een archief geworden.

Door de jaren heen bouwde het archief een stevige reputatie op in de uitgaven van publicaties, zoals de reeks over bekende liberale figuren, Herman Vanderpoorten, Frans Grootjans, Omer Vanaudenhove en Willy De Clercq. Tal van tentoonstellingen zagen het daglicht.

Een ander aspect van de inspanningen van Pareyn liggen in het domein van de digitalisering, onontbeerlijk voor de hedendaagse historicus. Het is ondenkbaar dat hij of zij vandaag nog zou moeten werken zonder internet, zonder het online raadplegen van documenten. Wat een tijdswinst! Een sterkhouder is de blauwe “Wie is Wie”, een han-

dige zoekmachine om snel alles over het liberalisme te weten te komen.

We leren uit het boek ook dat Luc nog een leven had naast het archief. Walter Prevenier vertelt van de ‘sociale’ kant van Pareyn. “Hij ving ooit thuis een politiek vluchteling op, zonder hem vragen te stellen, zonder wederdienst. De man vertrok plots, zonder commentaar. Luc vond het goed. Hij was mantelzorger bij nacht en ontij, bekommerde zich om daklozen, een actieve beoefenaar van het sociaalliberalisme.”

Luc was ook lid en secretaris van de Stichting Het Laatste Nieuws, een raad die de ideologische lijn van de krant moet bewaren. Daar werkte hij veel samen met directeur Albert Maertens, die zowat een vaderfiguur voor hem was. En natuurlijk zijn onverdroten inspanningen die hij voor het LVV en Volksbelang leverde. Luc staat altijd klaar om te helpen.

Herman De Croo krijgt in het boek het laatste woord, maar dat is dan ook het lezen waard. De Croo beschrijft zijn bezoek aan het archief, “een neerslag van twee eeuwen liberaal denken en werken”: “Ik glimlach, net zoals wanneer ik denk aan een pittige Kaapse wijn met de naam Groot Geluk. Ook

©Liberaal Archief

die wijn komt er niet zomaar: in het bedruiven van Zuid-Afrikaanse gulle grond combineert de kweker eeuwen ervaring met moderne handigheid om smaak en herinnering te laten paren”.

Als dat geen goede samenvatting is van de oogst van Luc Pareyn?

Jan Kerremans, Peter Laroy, Walter Prevenier, 35 jaar erfgoedbeleid. 35 jaar Liberaal Archief. Uitg. Liberaal Archief, Gent, 2016; 143 blz. Info: Liberaal Archief, Kramersplein 23, 9000 Gent; tel. 09 221 75 05; info@liberaalarchief.be

DE OPVOLGER VAN LUC PAREYN

Sinds 1 mei is Peter Laroy directeur van het archief. Peter Laroy (1968) studeerde geschiedenis en communicatiewetenschappen aan de Universiteit Gent. Hij werkte ruim 20 jaar geleden in het kader van zijn vervangende legerdienst reeds 18 maanden in het Liberaal Archief. Van 1994 tot 2015 was hij uitgever en uitgeefdirecteur van wetenschappelijke uitgeverij Academia

Press (Gent). In het najaar van 2015 maakte hij de overstap van de uitgeefwereld naar de erfgoedsector en kreeg een intense opleiding ter voorbereiding van de op te nemen functie. Hij blijft samen met de medewerkers verder bouwen aan het Liberaal Archief, dat in 2017 zijn 35ste verjaardag viert. Meer info op www.liberaalarchief.be

WAAR ZIJN DE PROPORTIES?

“War on terror” is sedert 9/11 (New York) bij heel wat politici een credo geworden waarmee ze moeten aantonen hoe stoer en daadkrachtig ze wel zijn. Sedert de aanslagen in o.m. Parijs, Brussel en Nice werd nog maar eens een boost gegeven aan dit mantra, met alle gevolgen van dien: evenementen die werden afgelast; leger en politie massaal in het straatbeeld; opnieuw invoering van grenscontroles; en allerlei andere vormen van gerol met spierballen die de burger de illusie moeten geven dat alles nu onder controle (en veilig?) is.

Mark Bienstman
mbienstman@hotmail.com

Laten we duidelijk zijn: ook voor ons is elke mens die sterft door een terreuraanslag er een te veel. En de overheid moet er dus alles aan doen om dergelijke aanslagen te voorkomen. De vraag is natuurlijk hoe diep wil (en kan) je graven naar de wortels van de huidige radicalisering en terreurdreiging bij sommige (al bij al heel beperkte) groepen van de bevolking? Wie durft de ware oorzaken aanpakken? Want als er iets is wat we zouden moeten geleerd hebben uit de post-factum-analyse van al de recente gebeurtenissen, dan is het wel dat heel deze problematiek NIETS te maken heeft met religieuze motieven: het vertrekpunt is dat bepaalde bevolkingsgroepen (hier, maar ook in heel wat andere landen, verspreid over de hele wereld) vooral géén sociale en economische kansen krijgen, en dus in een uitzichtloze situatie terechtkomen. En dat soort mensen is heel vatbaar voor een “zozegd” religieus discours, dat vooral moet aanzetten tot daden die meer met criminaliteit dan met religie te maken hebben; die het (mis)leide en vaak gedrogeerde individu de illusie geven dat hij nu wel “iets” te betekenen heeft. Als men (vooral met economische en sociale maatregelen) deze problematiek zou aanpakken, zou men al een heel groot stuk van de mogelijke terreurdreiging bij de wortel hebben uitgeroeid.

Meer controles?

Is de (massale) inzet van leger en politie dan niet (meer) nodig? Alweer, laten we duidelijk zijn: de meer dan 20 doden in Brussel en Zaventem hadden nooit mogen vallen. De vraag is echter: had men tijdig (veel) meer controles gedaan in de metrostations en op de luchthaven van Zaventem, hadden die doden dan kunnen voorkomen worden? Waarschijnlijk wel, maar dan hadden die terroristen ergens anders (waar er minder en/of geen bewaking is) toegeslagen. Dus het risico zou alleen verplaatst, maar zeker niet weggewerkt zijn. Het aantal mogelijke doelwitten (plaatsen waar veel mensen samenkomen) is gewoon te groot om ze zinvol, en effectief en vooral preventief te kunnen bewaken. En... ondertussen zijn er al minstens evenveel

doden en gewonden gevallen tijdens de “kop staart-” aanrijdingen in de buurt van de Franse grens, waar (totaal zinloze) grenscontroles zorgen voor elllange files. Dus het stoere overheidsoptreden zorgt zelf voor nieuwe, afgeleide risico's.

Maar wat nog meer wraakroepend is, is het feit dat door de “veiligheidsdiensten” ondertussen de schaarse middelen en mensen niet (of veel minder) worden ingezet om preventief echte, reële risico's aan te pakken. Ons land heeft op Europees niveau een bedenkelijk reputatie wat betreft het aantal doden in het verkeer. Met wiskundige zekerheid (dat is dus géén statistische kansberekening) sterven ELKDE DAG minstens 2 personen in het verkeer.

Verkeersdoden

En uit analyses weten we ondertussen al lang dat de hoofdoorzaak daarvan is: overdreven snelheid. Als de overheid (Federaal – gewestelijk en lokaal) daar nu eens, liefst gezamenlijk én gecoördineerd, tot een gedurfd, efficiënt en doortastend beleid zou komen, kan men met zekerheid jaarlijks HONDERDEN levens echt redden.

Een land besturen, is per definitie keuzes maken en de schaarse middelen inzetten daar waar ze de grootst mogelijke toegevoegde waarde (o.m. in termen van mensenlevens, niet in termen van “imago” van deze of gene beleidsmaker) opleveren. Wel dan durf ik gerust te stellen dat al de mensen en middelen die sedert eind vorig jaar zijn ingezet om de terreurdreiging tegen te gaan, buiten elke proportie zijn en grotendeels het etiket zinloos en verspilde middelen verdienen en dat terwijl er elke dag opnieuw (minstens) 2 mensen sterven in het roekeloos verkeer. Wie legt de juiste proporties in het beleid?